

Motion till riksdagen 2022/23:785

av Johan Hultberg (M)

Utveckla den maritima besöksnäringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om enhetlig moms på boende inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenklingar och samordnad tillsyn och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för en snabb utbyggnad av den marina laddinfrastrukturen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta utsläppskrav för nya båtmotorer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk besöksnäring har utvecklats till en av Sveriges verkliga basnäringsar. Det är en näring med stor potential att ytterligare bidra till ökad tillväxt och fler arbetstillfällen men som drabbades hårt av coronapandemin och som nu pressas hårt av inflation och stigande räntor. Nu är det viktigt att ge företagen i besöksnäringen en chans till återstart efter pandemin, så att inte livskraftiga och välskötta företag slås ut. Vad som behövs är dock inte bara akuta åtgärder utan också långsiktiga reformer som stärker konkurrenskraften för besöksnäringen och som skapar förutsättningar för ökad tillväxt och fler jobb.

En del av besöksnäringen som drabbades oerhört hårt av coronakrisen var Sveriges gästhamnar. Särskilt säsongen 2020 var dålig för Sveriges gästhamnar med nära 80 % färre anlöp, enligt Riksföreningen Gästhamnar Sverige (RGS). Gästhamnarna är att betrakta som en viktig infrastruktur för svensk besöksnäring och något som många andra verksamheter är beroende av. Av de intäkter som en gästnatt i en gästhamn renderar tillfaller, enligt RGS, ungefär en fjärdedel gästhamnen och tre fjärdedelar andra företag på destinationen, såsom butiker, restauranger och transportföretag. Nära 40 % av anlöpen

i Sveriges gästhamnar görs också av utländska gäster, vilket bidrar till betydande exportvärden.

Trots gästhamnarnas stora betydelse för besöksnäringen i Sverige har de politiskt behandlats styvmoderligt och har idag sämre konkurrensvillkor än andra jämförbara verksamheter inom besöksnäringen. Det syns inte minst i momstabellen. Övernattningar på hotell, vandrarhem, pensionat och campingar är belagda med 12 % moms men övernattningar i gästhamnar är belagda med hela 25 % moms. Den som hyr en plats för sin båt i en gästhamn betalar alltså mer än dubbelt så hög moms som den som hyr en plats för sin husvagn på en camping. Detta är såväl ologiskt som orimligt. Regeringen bör därför se över hur en enhetlig besöksnäringsmoms kan införas. Det enklaste och mest rimliga vore att sänka momsen för gästhamnar till samma nivå som för hotell, campingar och annan boendeverksamhet inom besöksnäringen. Den nya moderatledda regeringen har redan aviserat momsförändringar på andra områden i syfte att skapa ett mer enhetligt skattesystem. Att överväga att sänka momsen på gästhamnsavgifter, från 25 till 12 %, skulle vara ett ytterligare steg för att skapa ett mer enhetligt och rättvist skattesystem.

Genom sänkt moms på gästhamnsavgifter, från 25 till 12 %, skulle likvärdiga konkurrensvillkor inom besöksnäringen skapas samtidigt som den maritima besöksnäringen skulle ges bättre möjligheter till utveckling och tillväxt. En momssänkning vore dessutom en viktig signal, i rådande tuffa ekonomiska situation med hög inflation och stigande räntor som följt efter coronapandemin, till Sveriges gästhamnar och något som skulle skapa framtidstro för direkt eller indirekt berörda företag och verksamheter.

I Sveriges maritima strategi lyfter regeringen fram att fritidsbåtslivet i Sverige har en stor potential att utvecklas och generera betydande intäktskällor lokalt. I strategin lyfts också behovet av enklare regelverk fram och att olika regelverk behöver ses samlat för att regelverkens påverkan på de maritima näringarnas verksamhet ska kunna bedömas. Som lyfts fram i den maritima strategin berörs de maritima näringarna nämligen av regelverk inom flera olika områden. Det är regelverk som tillämpas på såväl lokal, regional och nationell som internationell nivå. Regeringen bör se över hur regelverket för gästhamnar och marinor kan förenklas liksom hur tillsynen av dessa verksamheter bättre kan samordnas.

En sänkt moms på gästhamnsplatser i kombination med regelförenklingar och smidigare tillsyn av gästhamnar och marinor hade stärkt den maritima besöksnäringen. Och en stärkt maritim besöksnäring hade förbättrat Sveriges möjligheter att slå mynt av det faktum att vårt land har några av världens största och vackraste skärgårdar. Sverige har totalt hela 4 800 kilometer kust- och strandlinje. Det är en ensamstående resurs för en maritim besöksnäring som med bättre villkor har potential att växa och skapa fler jobb och ökad tillväxt.

Ett problem med den maritima besöksnäringen är dock de betydande utsläpp som många fritidsbåtar ger upphov till. Utvecklingen av båtmotorer, såväl inom- som utombordare, har dock glädjande nog gått snabbt framåt. På senare år har marina elmotorer och elbåtar börjat säljas i en allt större omfattning. Fortsatt teknikutveckling och prispress behövs för att elmotorer och elbåtar ska kunna bli ett alternativ för fler men vad som också behövs är en utbyggd laddinfrastruktur. Regeringen bör därför se över förutsättningarna för en snabb utbyggnad av den marina laddinfrastrukturen samt hur förutsättningarna kan förbättras. En sådan översyn bör bland annat kartlägga dagens tillgång till laddmöjligheter liksom vilka hinder, i form av exempelvis kapacitetsbrist i elnäten, som finns för en utbyggnad av laddinfrastrukturen. I ett nästa steg bör regeringen

överväga att också ta fram en nationell strategi eller handlingsplan för marin laddinfrastruktur.

Vidare bör regeringen överväga skärpta utsläppskrav för nya båtmotorer. Enligt en rapport som Transportstyrelsen låtit ta fram beräknades utsläppen från de svenska fritidsbåtarna 2019 till cirka 176 000 ton koldioxid och 2 100 ton kolväten.¹ För att minska dessa utsläpp är det viktigt att nya motorer som sätts på marknaden är av modern teknik och har så låga utsläpp som möjligt, särskilt givet att båtmotorer i regel har en lång livslängd. Mot denna bakgrund är det angeläget med skärpta utsläppskrav på nya båtmotorer.

För inombordsmotorer finns det idag krav på katalysatorer och det finns även tämligen hårda utsläppskrav. Avseende nya utombordsmotorer finns det emellertid ett stort behov av skärpta utsläppskrav. Än idag är det vanligt att nya utombordare saknar avgasrening och katalysator. Därför bör regeringen driva på internationellt för nya och skärpta utsläppskrav för nya båtmotorer. Först och främst bör regeringen agera på EU-nivå i syfte att skärpa motordirektivet och eventuellt andra relevanta direktiv. Vidare bör regeringen driva på också globalt, inom Internationella sjöfartsorganisationen (IMO), i syfte att få på plats ett globalt regelverk som kan utgöra minimikrav för nya fritidsbåtsmotorer.

Johan Hultberg (M)

¹ Transportstyrelsen. *Fritidsbåtarnas utsläpp har kartlagts*, <https://transportstyrelsen.se/sv/Nyhetsarkiv/2021/fritidsbatarnas-utslapp-har-kartlagts/>. Hämtad 2022-11-03.